

Beleidsplan LHBTI 2019 – 2022

Jezelf zijn in Hilversum

Uitwerking van lokaal regenboogbeleid ter bevordering van de sociale acceptatie, veiligheid en zichtbaarheid van LHBTI-personen.

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Speerpunt 1: Ontmoeting	4
Speerpunt 2: Sociale acceptatie	4
Speerpunt 3: Zichtbaarheid	5
Speerpunt 4: Veiligheid	6
Speerpunt 5: Voorbeeldfunctie	6
Financiële uitwerking	7
Begrippenlijst	8

Inleiding

Voor u ligt de uitwerking van het lokaal emancipatiebeleid voor LHBTI'ers voor de periode 2019-2022. LHBTI staat voor lesbisch, homoseksueel, biseksueel, transgender en interseksueel. In dit stuk gebruiken we – net als Rijksoverheid – de term LHBTI. Met deze term bedoelen we alle mogelijke seksuele en genderidentiteiten.

De gemeente Hilversum is sinds 2017 Regenbooggemeente. Sinds juni 2018 maakt LHBTI onderdeel uit van een wethoudersportefeuille. In oktober 2018 heeft Hilversum de intentieverklaring 2019-2022 van de Regenboogsteden en de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) ondertekend. Het ministerie hoopt dat er meer Regenbooggemeentes en –provincies komen. Volgens het ministerie is dit nodig omdat de sociale acceptatie, veiligheid en zichtbaarheid van LHBTI'ers in Nederland enerzijds toeneemt, maar op sommige terreinen ook steeds meer onder druk staat.

In het coalitieakkoord is het volgende opgenomen: Een stad waarin meedoen naar vermogen voor iedereen vanzelfsprekend en haalbaar is, betekent naast de inzet op het gebied van welzijn, zorg en onderwijs ook op andere domeinen aandacht voor de participatie-mogelijkheden en het bevorderen van een inclusief Hilversum. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om aandacht voor de zelfredzaamheid en zorgzaamheid van mensen in de omgevingsvisie en het opstellen van een actief LHBTI-beleid.

In 2017 is de werkgroep Hilversum Inclusief in het leven geroepen. Deze werkgroep bestaat uit Hilversummers die grotendeels tot de LHBTI-gemeenschap behoren.

Onder regie van de gemeente denkt Hilversum Inclusief mee over lokaal beleid. Daarnaast komt deze werkgroep op voor de belangenbehartiging van LHBTI'ers in Hilversum.

Hilversum Inclusief wil – samen met andere LHBTI'ers, de gemeente en organisaties in de stad – een breed palet aan activiteiten organiseren. In grote steden als Amsterdam, Utrecht en Amersfoort gebeurt dit al. De rol van de gemeente is nu nog die van aanjager en medeorganisator. Wanneer de werkgroep uitgroeit tot een zelfstandige stichting voor LHBTI'ers, kan de gemeente een meer faciliterende rol aannemen.

Lokaal emancipatiebeleid is een waardevolle en onmisbare aanvulling op het Rijksbeleid. Dit beleid kenmerkt zich door concrete actiepunten. In samenwerking met de werkgroep Hilversum Inclusief, COC Midden-Nederland en de antidiscriminatievoorziening Gooi & Vechtstreek (Artikel 1) heeft de gemeente dit beleidsplan opgesteld. Omdat de actiepunten nog aangevuld en uitgebreid kunnen worden, is dit eerder een blauwdruk dan een statisch document.

Speerpunt 1 Ontmoeting

Hilversumse LHBTI'ers willen graag in eigen stad bij elkaar komen. Omdat er in Hilversum nu nog nauwelijks geschikte plekken zijn, wijken zij vaak uit naar Amsterdam en Utrecht. Om LHBTI'ers zich thuis te laten voelen in Hilversum, komen er plekken waar zij elkaar kunnen ontmoeten. De gemeente Hilversum stimuleert dit door middelen beschikbaar te stellen en initiatieven actief te ondersteunen.

De volgende plannen zijn momenteel in ontwikkeling: De werkgroep Hilversum Inclusief start met een inlooppunt in een buurthuis. De gemeente verzorgt de publiciteit en betaalt de huur.

De werkgroep werkt andere plannen uit waarbij LHBTI'ers elkaar kunnen ontmoeten, zoals een roze filmavond, een disco of sportactiviteiten in LHBTI-verband.

Regenboogactiviteiten

In 2019 worden speciale regenboogactiviteiten georganiseerd. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de werkgroep Hilversum Inclusief en Hilversum Marketing. Voor organisaties en horecagelegenheden is dit het moment om activiteiten gericht op de LHBTI-doelgroep te organiseren. Mogelijke activiteiten zijn: speciale menu's in de horeca, lezingen in de bibliotheek en in buurthuizen, debatten op scholen en meer. Door promotie van de regenboogactiviteiten in de regio en in Utrecht en Amersfoort, halen we nieuwe bezoekers naar Hilversum en versterken we de levendigheid.

Speerpunt 2 Sociale acceptatie

Onder bepaalde groepen – zoals jongeren en ouderen – is de sociale acceptatie van LHBTI'ers lager dan elders. Dit heeft een grote impact, vooral op LHBTI-jongeren.

De gemeente Hilversum kiest er daarom voor het lokaal beleid vooral op jongeren te richten. Dit gebeurt door:

- Het aanbieden van een lesprogramma over diversiteit aan basisscholen. Dit lesprogramma bestaat uit drie sessies. Hierin gaan een LHBTI-jongere, een jongere met een moslimachtergrond en een jongere met een joodse achtergrond op bezoek bij een klas. Hier gaan ze met de klas en de docent in gesprek over diversiteit, inclusie en uitsluiting. Dit programma is bewezen effectief en door het ministerie van OCW als 'best practice' bestempeld. Uit onderzoek blijkt bovendien dat het effect van dergelijke programma's het grootst is bij kinderen in het basisonderwijs.
- Scholen uit het voortgezet onderwijs actief te benaderen om gebruik te maken van de LHBTI-voorlichtingslessen die het COC aanbiedt.
- Schoolbesturen actief te benaderen (via de wethouder Onderwijs) om meer gebruik te maken van de expertise van Stichting School & Veiligheid. Deze stichting – gesubsidieerd door het ministerie van OCW – ondersteunt scholen (primair en voortgezet onderwijs en MBO) bij het verwezenlijken van de kerndoelen onderwijs gericht op diversiteit.

'De leerling leert over overeenkomsten, verschillen en veranderingen in cultuur en levensbeschouwing in Nederland, leert eigen en andermans leefwijze daarmee in verband te brengen, leert de betekenis voor de samenleving te zien van respect voor elkaars opvattingen en leefwijzen, en leert respectvol om te gaan met seksualiteit en met diversiteit binnen de samenleving, waaronder seksuele diversiteit'. (bron: OCW)

De Stichting School & Veiligheid bevordert een sociaal veilig klimaat. Dit gaat over het bevorderen van sociaal gedrag. Bijvoorbeeld door het opstellen van gedragsregels op school en het tegengaan van grensoverschrijdend en ongewenst gedrag. Pesten, agressie, geweld, discriminatie, racisme, (homo)seksuele intimidatie, radicalisering en extremisme zijn hiervan voorbeelden. Stichting School & Veiligheid richt zich

op schoolleiders, leraren, vertrouwenspersonen en leerlingen (Pestweb). De website gayandschool.nl is een van de websites van Stichting School & Veiligheid. De site is heel praktisch en expliciet gericht op het bespreekbaar maken en respecteren van LHBTI. De grootste uitdaging ligt bij de leerkrachten die zich geremd voelen om met hun leerlingen over seksuele diversiteit te praten. Het lesprogramma en de gastlessen hebben dan ook een duurzamer effect als er binnen school een veilig klimaat heerst. In een dergelijk klimaat durven docenten met leerlingen het gesprek aan te gaan over seksuele diversiteit.

- Sportverenigingen actief te benaderen over de sociale acceptatie van LHBTI'ers. Enkele voetbal- en hockeyverenigingen hebben al aangegeven dat ze op National Coming Out Day een regenboogbandje dragen uit solidariteit. Dit soort symbolische acties hebben een grote waarde. Wij stimuleren de verenigingen om dit soort acties te blijven doen en waar mogelijk uit te breiden, bijvoorbeeld door het hijsen van een regenboogvlag. Daarnaast kunnen we helpen door het aanbieden van trainingen voor vrijwilligers, de cursus tot vertrouwenspersoon (binnen die cursus is diversiteit een belangrijk thema) of de inzet van een sportpedagoog. Door onze boodschap via verschillende kanalen te blijven herhalen, verwachten wij dat de verenigingen meer gaan nadenken over een eigen LHBTI-beleid. We hopen daarmee op een verbetering van het pedagogisch sportklimaat bij verenigingen.
- Activiteiten voor oudere LHBTI-personen te organiseren. Bij ouderen is de sociale acceptatie voor LHBTI'ers soms minder groot. Daarom kiezen oudere LHBTI'ers er vaak voor om minder open te zijn over hun geaardheid. Dit kan eenzaamheid in de hand werken. Om ook oudere LHBTI'ers de kans te geven zichzelf te zijn in Hilversum gaan we met ouderenorganisaties en buurthuizen in gesprek over het organiseren van activiteiten, zoals een roze salon. Daarnaast sluiten wij ons aan bij het Ouderenfonds die de pilot 'Onzichtbare Ouderen' binnen Hilverzorg gaat starten. De rol en invulling die de gemeente daarbij inneemt, wordt nog nader uitgewerkt.
- Kerken en andere levensbeschouwelijke organisaties te betrekken bij de activiteiten van de werkgroep. Kerken spelen een belangrijke rol in de acceptatie van LHBTI'ers. Daarnaast is het van belang de dialoog aan te gaan over verschillende opvattingen rond LHBTI.

Speerpunt 3 Zichtbaarheid

Om de sociale acceptatie te bevorderen, moet Hilversum werken aan de zichtbaarheid van LHBTI'ers en uitingen daarvan in het dagelijks leven. Zo laat Hilversum ook zien een Regenbooggemeente te zijn. Daarnaast heeft het symbolische waarde.

We vergroten de zichtbaarheid van LHBTI'ers op de volgende manieren:

- In het centrum komt een zitbank in regenboogkleuren;
- Enkele verkeerslichten krijgen een andere vorm (twee lopende mannen of vrouwen).
- Hilversum Regenboog krijgt rolmodellen. We vragen bekende Hilversumse LHBTI'ers of ze rolmodel van Hilversum Regenboog willen zijn. Zij geven de regenboogactiviteiten glans en laten zien hoe ze zichzelf zijn in Hilversum.
- Hilversum Inclusief organiseert samen met de bibliotheek lezingen en debatten over LHBTI-gerelateerde onderwerpen.
- Door regenboogactiviteiten – zoals genoemd bij speerpunt Ontmoeten – te organiseren, ontstaat meer zichtbaarheid. hebben ook een zeerbelangrijkerol voor de zichtbaarheid.

Speerpunt 4 Veiligheid

LHBTI'ers moeten zich veilig voelen in Hilversum. Agressie-incidenten tegen LHBTI'ers komen in deze gemeente gelukkig nauwelijks voor, maar hebben binnen de veiligheidsdriehoek de allerhoogste prioriteit.

- De veiligheidsdriehoek heeft korte lijntjes met het politienetwerk Roze in Blauw, dat zich specifiek richt op geweld tegen LHBTI'ers.
- De antidiscriminatievoorziening Bureau Art. 1 Gooi en Vechtstreek (ADV) registreert alle discriminatiemeldingen en classificeert deze naar het type discriminatie. Uit de rapportages van voorgaande jaren blijkt dat er in Hilversum jaarlijks één à twee LHBTI-gerelateerde meldingen waren. De ADV heeft daarnaast periodiek overleg met de politie, en regionaal en provinciaal discriminatie-overleg. Bij het gemeentelijk overleg komen belangrijke trends aan de orde. Antidiscriminatievoorzieningen geven – in opdracht van gemeenten – uitvoering aan de Wet op de gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen (Wga). Inwoners van Nederlandse gemeenten moeten toegang hebben tot een onafhankelijke antidiscriminatievoorziening. De ADV verleent onafhankelijke bijstand aan mensen die klachten over ongelijke behandeling. Deze klachten worden geregistreerd en gerapporteerd in de Wga. De ADV geeft daarnaast voorlichting en advies over (on)gelijke behandeling.
- De jongerenwerkers en sportwerkers krijgen een training aangeboden waarmee ze op pedagogische wijze een veilig straatklimaat kunnen bevorderen.
- Binnen het horecaoverleg vragen wij speciale aandacht voor LHBTI'ers.

Speerpunt 5 Voorbeeldfunctie

De gemeente Hilversum heeft als dienstverlenende organisatie en werkgever een voorbeeldfunctie als het gaat om diversiteit en inclusie.

Wij willen deze rol verder versterken door:

- De medewerkers die klantcontact hebben – Publiekszaken en het Sociaal Plein – te trainen in LHBTI-sensitieve publieke dienstverlening. Hierbij maken we gebruik van een trainingsmethode die is ontwikkeld door Movisie in opdracht van het ministerie van OCW.
- De regenboogvlag op het Raadhuis te blijven hijsen op National Coming Out Day.
- Via de website en andere kanalen duidelijk te communiceren dat Hilversum een Regenbooggemeente is.
- De werkgroep Hilversum Inclusief een stand te bieden op welkomstavonden voor nieuwe inwoners.
- Regelmatig advertenties te plaatsen met een oproep aan inwoners om deel te nemen aan de werkgroep Hilversum Inclusief.
- Ons beleidsplan 2019-2022 in het regionale PHO Sociaal Domein te bespreken met de wethouders Sociaal Domein. Zo gemeenten kennis delen en aanhaken bij elkaars activiteiten rond LHBTI

Financiële uitwerking

Het college heeft in de begroting middelen vrijgemaakt voor LHBTI-beleid. Daarnaast stelt de minister van OCW jaarlijks € 20.000 beschikbaar.

Deze middelen willen wij als volgt inzetten:

2019

€ 5.000,-	ontmoetingsplekken	speerpunt 1
€ 40.000,-	lesprogramma basisonderwijs	speerpunt 2
€ 10.000,-	cursus vertrouwenspersoon sportverenigingen / sportpedagoog	speerpunt 2
€ 10.000,-	straatmeubilair en verkeerslichten	speerpunt 3
€ 40.000,-	evenement	speerpunt 3
€ 10.000,-	cursus jongeren(sport)werkers	speerpunt 4
€ 5.000,-	trainingen eigen personeel	speerpunt 5
€ 120.000,-		

2020

€ 5.000,-	ontmoetingsplekken	speerpunt 1
€ 40.000,-	lesprogramma basisonderwijs	speerpunt 2
€ 10.000,-	cursus vertrouwenspersoon sportverenigingen / sportpedagoog	speerpunt 2
€ 10.000,-	straatmeubilair en stoplichten	speerpunt 3
€ 40.000,-	evenement	speerpunt 3
€ 10.000,-	cursus jongeren(sport)werkers	speerpunt 4
€ 5.000,-	trainingen eigen personeel	speerpunt 5
€ 120.000,-		

2020

€ 5.000,-	ontmoetingsplekken	speerpunt 1
€ 40.000,-	lesprogramma basisonderwijs	speerpunt 2
€ 25.000,-	evenement	speerpunt 3
€ 70.000,-		

2021

€ 5.000,-	ontmoetingsplekken	speerpunt 1
€ 40.000,-	lesprogramma basisonderwijs	speerpunt 2
€ 25.000,-	evenement	speerpunt 3
€ 70.000,-		

Overigens kunnen de precieze bedragen nog enigszins schuiven. Deze zijn afhankelijk van de specifieke activiteiten en trainingen, die in een jaar worden georganiseerd.

De raad ontvangt jaarlijks een kortjaarsverslag ter informatie.

Begrippenlijst

Anti-LHBTI geweld - Verbaal geweld (uitschelden en discriminerend taalgebruik), bedreiging, beroving en ander fysiek geweld, waarbij de seksuele voorkeur, genderidentiteit en/of geslachtskarakteristieken van het slachtoffer een duidelijke rol speelt.

Androgyn - Een persoon die zowel 'mannelijke' als 'vrouwelijke' uiterlijke kenmerken vertoont.

Aseksueel - Mensen die geen seksuele verlangens hebben.

Bifobie - Afkeer voor bisexualiteit en homoseksuelen, zowel in een groep als individueel. Hieronder valt uitsluiting, belediging en discriminatie van homoseksuelen.

B homoseksuelen - Mensen die zich romantisch en/of seksueel aangetrokken voelen tot zowel mannen als vrouwen, ongeacht hun feitelijke gedrag.

Cis gender - Dit is een term waarmee mensen worden aangeduid van wie de genderidentiteit overeenkomt met het biologische geslacht waarmee zij geboren zijn.

Coming out - Engelse term voor het moment (of de momenten) dat een persoon zijn of haar seksuele oriëntatie en/of genderidentiteit kenbaar maakt. Ook 'uit de kast komen' genoemd.

Diversiteit - Verscheidenheid in kenmerken van mensen in leeftijd, sekse, levensbeschouwing, religie, etniciteit, leefstijl, enzovoort.

Gay - Engelse term – ingeburgerd in het Nederlands – voor mensen die zich seksueel aangetrokken voelen tot iemand van hetzelfde geslacht.

Geslachtskenmerken - De biologische kenmerken die een lichaam man, vrouw of intersekse maken.

Gender - Verzameling eigenschappen, gedragingen en rollenpatronen die een maatschappij voor elk geslacht heeft bepaald.

Genderdysforie - Genderdysforie gaat over de zelfbeleving van transgender personen als psychisch verschijnsel. Voorheen gebruikten psychiaters en psychologen de term gender identity disorder om de situatie van transgender personen te benoemen. Door deze term leek het alsof transgender personen een psychische stoornis hebben, dus tegenwoordig wordt de term genderdysforie gebruikt.

Genderexpressie - De manier waarop mensen hun genderbeleving uiten, bijvoorbeeld door middel van kleding en gedrag. Genderexpressie is wat de buitenwereld te zien krijgt. Dit in tegenstelling tot genderidentiteit, die onzichtbaar is en zich van binnen afspeelt.

Genderidentiteit - Iemand's persoonlijke beleving van zijn/haar/hun gender.

Genderneutraal - Bewust niet kiezen tussen 'vrouwelijke' en 'mannelijke' genderidentiteiten.

Genderneutrale voornaamwoorden - Als personen zich niet als man of vrouw identificeren, kunnen ze ervoor kiezen om in plaats van als hij/hem/zijn of zij/haar/haar, als hen/hun te worden geïdentificeerd.

Heteroseksueel - Iemand die zich romantisch en/of seksueel uitsluitend aangetrokken voelt tot mensen van het tegengestelde geslacht of gender.

Holebi's - Vlaamse term voor homomannen, lesbische vrouwen en homoseksuelen.

Homofobie - Gevoelens van ongemak, angst, minachting, vijandigheid en/of haat tegen homoseksuelen en homoseksualiteit.

Homoseksuelen - Mensen die zich romantisch en/of seksueel uitsluitend aangetrokken voelen tot iemand van hetzelfde geslacht.

LHBTI-emancipatie - Toekenning van gelijke rechten, gelijke kansen, gelijke behandeling en gelijkstelling voor de wet van lesbische vrouwen, homomannen, homoseksuelen, transgenders en intersekse personen, en het bevorderen van hun veiligheid en het tegengaan van discriminatie.

LHBTI-emancipatiebeleid - Overheidsbeleid gericht op de emancipatie van lesbische vrouwen, homomannen, biseksuelen, transgenders en intersekse personen.

Intersekse personen - Persoon met geslachtskenmerken die buiten de gebruikelijke definities van 'vrouwelijk' of 'mannelijk' vallen.

Lesbische vrouwen - Vrouwen die zich romantisch en/of seksueel uitsluitend aangetrokken voelen tot vrouwen.

LHBT's - Afkorting van lesbische vrouwen, homomannen, biseksuelen en transgenders.

LHBTI - Afkorting van lesbische vrouwen, homomannen, biseksueel en transgender en intersekse personen.

LHBTIQ+ - Afkorting van lesbisch, homo, biseksueel, transgender, intersekse, queer en alle andere variaties die niet-heteroseksueel en/of cisgender zijn en/of geslachtskenmerken hebben die binnen de gebruikelijke definities van 'vrouwelijk' of 'mannelijk' vallen.

Meerouderschap - Ouderschap van meer dan twee mensen die samen een kind krijgen en opvoeden. Bijvoorbeeld bij een lesbisch stel dat een kind vanaf de geboorte opvoedt samen met een man of een homostel, of een homostel dat een kind krijgt met een heteroseksuele alleenstaande vriendin.

Non-binair - De genderidentiteit die niet past binnen een van twee hokjes 'vrouwelijk' of 'mannelijk'.

Pansexueel - Iemand die zich romantisch en/of seksueel aangetrokken voelt tot mensen, ongeacht het geslacht of de gender van de ander.

Queer - Iemand die zichzelf niet een vaststaande gender en/of seksuele identiteit toekent of dit afwijst. In het Engels is queer een paraplueterm voor alles wat niet-heteroseksueel en/of niet-cis gender is.

Roze ouderen - Homoseksuele mannen, lesbische vrouwen, biseksuelen, transgender personen en intersekse personen vanaf ongeveer 55 jaar.

Seksuele diversiteit - Verschillende soorten seksuele voorkeuren.

Seksuele oriëntatie - Ook wel seksuele voorkeur, seksuele gerichtheid of geaardheid. Dit is een term om aan te geven tot welke gender(s) of geslacht(en) iemand zich romantisch en/of seksueel aangetrokken voelt.

Transgender personen - Parapluterm voor mensen bij wie de sekse (het geslacht) niet overeenkomt met de genderidentiteit.

Transseksuelen - Mensen die de overtuiging hebben tot het andere geslacht te behoren dan in hun geboorteakte is vermeld en die de wens hebben hun lichaam aan het verlangde geslacht aan te passen.

Transman - Een transgender man die bij geboorte als meisje werd aangeduid.

Transvrouw - Een transgender vrouw die bij geboorte als jongen werd aangeduid.

Travestieten - Travestieten – ook wel crossdressers genoemd – hebben niet altijd de wens tot geslachtsaanpassing in welke vorm dan ook. Zij geven uiting aan hun identiteit door zich deels of volledig – soms of regelmatig – te kleden als iemand van het andere geslacht. In hoeverre men zich ook als dit andere geslacht identificeert, verschilt per persoon.

Transfobie - Letterlijk: angst voor transgender identiteiten. Dit betreft uitsluiting, belediging en discriminatie van transgender personen.

Heterocoach - Begeleider van een heteroseksueel persoon waarvan de relatiepartner op latere leeftijd uit de kast is gekomen. De homoseksuele partner heeft dan al een langdurig proces van zelfacceptatie doorlopen. De heteroseksuele partner heeft dit meestal niet. Deze groep wordt vaak vergeten omdat alle aandacht uitgaat naar de homoseksuele partner die zichzelf heeft leren accepteren.

Bron: Movisie

Bron Heterocoach: Helma Ketelaar